

Hva gjør jeg som ansatt, kollega eller venn – VED MISTANKE OM VOLD I NÆRE RELASJONER?

SE

- Sår og blåmerker
- Brann- og kuttskader
- Selvskading
- Svimmelhet
- Konsentrasjonsproblemer
- Søvn- og spiseproblemer
- Uro og utagerende adferd
- Unnvikenheter
- Nedstemthet, isolasjon
- Irritabilitet
- Avtaler endres/avlyses ofte
- Personen motsetter seg hjelp som krever innsyn i familien
- Partner er ofte med på avtalene
- Hyppige legebesøk med diffuse symptomer
- Reaksjoner ved berøring
- Bruk av rusmidler

Volden kan være fysisk, psykisk, seksuell, økonomisk eller handle om omsorgssvikt. Den er ofte sammensatt.

SPØR

Prøv å få til en dialog om volden.

Start gjerne med:

- *Jeg har lagt merke til at...*

Beskriv så det du ser:

- *det virker som du ofte er borte fra jobb.*

- *du virker sliten.*

- *du har blåmerker på armen.*

Fortsett med:

- *Dette gjelder kanskje ikke deg, men min erfaring er at mange som ikke har det så greit hjemme kan få sånne plager.*

Hva tenker du om det?

- *Hvordan har du det hjemme?*

Tips!

- Prøv å unngå å bruke ordet *vold*

- Still åpne spørsmål (ikke ledende)

- Benytt aktiv lytting, som *hmm...*, *fortell mer om det...*, *beskriv, hva gjorde du, hvor var du, hvordan opplevdes det osv.*

- Gjenta nøkkelord i det som blir sagt

- Unngå vurderinger av det som har skjedd som *oi, så forferdelig osv*

AVKLAR

Hvordan arter volden seg?

- Slag, trusler, seksuell tvang
- Lugget, brent, ydmyket eller latterliggjort
- Manglende råderett over egne penger
- Nektes kontakt med familie og venner
- Ødelegger ting vedkommende er glad i
- Kjæledyr som mishandles
- Tvangsekteskap, kjønnslemlestelse

Hvor alvorlig er volden?

- Når skjedde dette siste gang?
- Beskriv hva som skjedde.
- Er du redd noe skal skje fremover?
- Er det fare for liv og helse for deg selv og/ eller barna dine?
- Har du tidligere vært i kontakt med politiet eller krisesenter?

Skriv ned:

Be den voldsutsatte skrive ned hva som har skjedd og skjer, med angivelse av tid og sted.

Risikofaktorer

Personer som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv er særlig utsatte, det kan være: personer med kognitiv svikt, fysisk og psykisk funksjonsnedsettelse, rusutfordringer, høy alder, sykdom eller mennesker som er avhengig av andres hjelp. Andre risikofaktorer er: tidligere utsatt for vold, arbeidsledighet, økonomiske utfordringer, samlivsbrudd og rusavhengighet.

HANDLE

AKUTTE SITUASJONER

Ved alvorlige trusler eller fysiske skader etter vold og overgrep:

- ✓ **Ring politiet** for å forhindre ny vold og overgrep! (avvergeplikten). Den voldsutsatte kan anmelde overgrepet/volden eller politiet kan ta ut offentlig påtale.
- ✓ Ved seksuelle overgrep kontaktes **Overgrepsmottaket i Kristiansand** eller **Legevakta i Arendal** for undersøkelse og sporsikring. Unngå kroppsvask før undersøkelsen.
- ✓ Tilby den voldsutsatte å ta kontakt med Østre Agder krisesenter ved behov for akutt beskyttelse og/eller samtale for råd/veiledning.

MELDEPLIKT:

Send bekymringsmelding til barnevernet dersom barn har vært utsatt for vold eller vitne til vold.

HVA GJØR DU?

Motiver den voldsutsatte til å kontakte aktuelt hjelpeapparat.

- ✓ **Anonyme drøftinger**
Er du usikker på hva du skal gjøre, kan du drøfte saken anonymt med krisesenteret, TryggEst eller politi. Ring og avtal en time for en samtale.
- ✓ **Informasjon om hjelpetilbudet til den voldsutsatte**
Hjelp den voldsutsatte med å finne informasjon om hjelpeapparatet!

AVVERGEPLIKT:

Alle har en personlig plikt til å melde fra eller på annen måte avverge og hindre straffbare forhold.

Avvergeplikten (§ 196) inntreffer ved straffbare forhold og er et personlig ansvar, uten hensyn til taushetsplikten.

Veiledningssamtale på krisesenteret

Inviter den voldsutsatte med til en samtale på krisesenteret. Krisesenteret kan hjelpe til med å vurdere sikkerheten, og gir råd og veiledning om veien videre for å stoppe volden.

Ikke alle trenger bo på krisesenteret. Voldsutsatte kan få jevnlig samtaler i en periode.

Du kan også som ansatt i hjelpeapparatet invitere krisesenteret med i møte med den voldsutsatte.

TryggEst – vern av risikoutsatte voksne

TryggEst ønsker å forhindre, avdekke og håndtere vold og overgrep mot voksne som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv. Er du voldsutsatt, pårørende eller tjenesteyter kan du melde din bekymring til TryggEst-teamet. TryggEst-teamet vurderer bekymringen, gir råd og veiledning til ansatte og innbyggere, og foreslår eventuelle tiltak.

AKUTT – DØGNÅPNE VAKTTELEFONER

- Politi: 112
- Østre Agder Krisesenter: 37 01 32 80
- Overgrepsmottaket i Agder (over 14 år): 38 07 34 00
- Legevakta i Arendal: 116 117

SAMTALER, RÅD OG VEILEDNING dagtid

- Familievernkontoret i Aust-Agder: 37 00 57 80
- Alternativ til vold Arendal: 46 88 94 95
- Østre Agder Krisesenter: 37 01 32 80
- Kompetanseteamet mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse: 40 80 90 50

- Barnevernet: 37 01 30 00
- TryggEst: 90 41 38 04
- Støttesenter for kriminalitetsutsatte: 800 40 008

Mer info finner du på www.arendal.kommune.no/vold eller nasjonal veiviser www.dinutvei.no

Handlingsveilederen er en del av Arendal kommunes Handlingsplan mot vold i nære relasjoner.

ARENDALE KOMMUNE